



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 286/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] zastúpeného advokátkou [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 152 ods. 4 a podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 27/2012 a jeho uznesením zo 6. novembra 2014 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 25/2015 a jeho uznesením zo 16. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 152 ods. 4 a podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 27/2012 a jeho uznesením zo 6. novembra 2014 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 25/2015 a jeho uznesením zo 16. februára 2016 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol trestným rozkazom okresného súdu č. k. 1 T 79/2012-38 z 15. februára 2012 (ďalej len „trestný rozkaz okresného súdu“) právoplatne uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiacov so skúšobnou dobou 2 rokov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu vo výmere 2 rokov. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 Nt 27/2012 z 25. februára 2013 podľa § 69 ods. 1 a 2 Trestného zákona podmiennečne upustil od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu a sťažovateľovi určil skúšobnú dobu 15 mesiacov. Táto skúšobná doba sťažovateľovi plynula od 26. februára 2013 do 25. mája 2014. Nadväzne na uvedené sťažovateľ uvádza, že okresný súd síce *„rozhodoval o tom, že sa sťažovateľ (odsúdený) neosvedčil dňa 06.11.2014, teda ešte pred uplynutím roka po uplynutí skúšobnej doby, a týmto rozhodnutím aj nariadil, že sa výkon trestu zákazu činnosti vykoná. Voči tomuto rozhodnutiu však podal sťažovateľ sťažnosť, v dôsledku ktorej rozhodnutie okresného súdu nenadobudlo právoplatnosť. Nakoľko podanie sťažnosti v danej veci má odkladný účinok, nemôže nadobudnúť akékoľvek účinky rozhodnutia, ani právoplatného a vykonateľného nariadenia akéhokoľvek trestu, pokiaľ nie je rozhodnuté o sťažnosti a vec nie je právoplatne skončená. Krajský súd v Trenčíne o tejto sťažnosti sťažovateľa rozhodoval až dňa 16.02.2016, teda takmer 9 mesiacov po tom, ako uplynula doba jedného roka od uplynutia skúšobnej doby. V tomto prípade mal krajský súd zobrať do úvahy túto podstatnú skutočnosť a pri rozhodovaní zobrať do úvahy zákonnú fikciu podľa § 70 ods. 3 TZ, že odsúdený sa v skúšobnej dobe osvedčil.“*. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta porušenie základného práva zaručeného na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru *„vec spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednať“*.

Sťažovateľ ďalej namieta, že v skúšobnej dobe podmieneného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti sa síce dopustil 3 priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej dopravy z dôvodu prekročenia povolenej rýchlosti, avšak ani v jednom prípade sa ich nedopustil následkom požitia alkoholických nápojov, pričom okrem jedného tieto priestupky nemožno považovať za závažné. Podľa sťažovateľa je však zrejmé, že konajúce súdy posudzovali konanie sťažovateľa ako závažné, keďže jeho „výsledkom sú závažné priestupky na úseku dopravy, takéto odôvodnenie sa však úplne vymyká legálnej definícii závažnosti konkrétneho priestupku. Je tu teda evidentný rozpor medzi zákonnou definíciou závažnosti priestupku a odôvodnením rozhodnutia a takéto rozhodnutie má podľa názoru sťažovateľa znaky arbitrárnosti a svojvôle súdu pri aplikovaní a výklade právnych predpisov.

Skutočnosť, že odsúdený v skúšobnej dobe spáchal priestupok, nie trestný čin, ešte nemôže byť dôvodom na všeobecné konštatovanie, že odsúdený nevedol riadny život a nerešpektuje právny poriadok, základné normy občianskej spoločnosti. Od spáchania skutku uplynula doba viac ako 4 roky, od právoplatného odsúdenia doba takmer 4 roky, od spáchania priestupku doba takmer 2 a pol roka. ...

V prípade bežných a riadnych občanov, ktorí si plnia inak svoje povinnosti, by sme pri takejto argumentácii potom mohli konštatovať, že každý občan, ktorý spácha nejaký dopravný priestupok, nevedie riadny život, takýto výklad však nie je v súlade s výkladom a predstavou toho, čo je možné považovať za vedenie riadneho života. Nie je ničím výnimočným dopustiť sa dopravného priestupku v prípade, že sa jedná o vodiča, ktorý denne používa osobné motorové vozidlo, podstatná je okolnosť, ako došlo k spáchaniu priestupku, či boli ohrozené ďalšie osoby, či došlo k dopravnej nehode a pod...

Sťažovateľ má za to, že súdy interpretovali a aplikovali ustanovenia Trestného zákona vo vzájomných súvislostiach tak, že neboli rešpektované základné práva sťažovateľa. Všeobecné súdy totiž nie sú zodpovedné len za výklad a aplikáciu zákonov, ale sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd v zmysle čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01).“

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho práva „podľa čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 152

ods. 4, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom a uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 2Nt/27/2012 zo dňa 06.11.2014 a uznesením Krajského súdu Trenčín č. k.: 2Tos/25/2015 zo dňa 16.02.2016 boli porušené“, zruší uvedené uznesenia, sťažovateľovi prizná finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a okresný súd a krajský súd zaviazajú, aby mu spoločne a nerozdielne uhradili trovy konania v sume 303,16 € na účet jeho právneho zástupcu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody,

reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 27/2012 a jeho uznesením zo 6. novembra 2014

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa postupom a uznesením okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy,

obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo sa domáhať ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

V kauze sťažovateľa mal právomoc poskytnúť ochranu ním označeným právam krajský súd konajúci o sťažnosti, ktorá je riadnym opravným prostriedkom proti uzneseniu vydanému v trestnom konaní. Sťažovateľ svoje právo podať sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu aj využil. Pre rozhodnutie ústavného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. V súvislosti s namietaným porušením označených práva je preto z ústavného hľadiska daná právomoc len na preskúmanie postupu a rozhodnutia krajského súdu ako súdu druhého stupňa, ktorý rozhodoval o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu (obdobne III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 25/2015 a jeho uznesením zo 16. februára 2016

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sa ústavný súd oboznámil z obsahom napadnutého uznesenia, ktorým krajský súd sťažnosť sťažovateľa proti

uzneseníu okresného súdu podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú, pričom z relevantnej časti odôvodnenia vyplýva, že konanie, ktoré malo vydaniu uznesenia okresného súdu predchádzať, krajský súd vyhodnotil ako súladný „s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Výrok o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá a vykonaní zvyšku tohto trestu zákazu činnosti, zodpovedá stavu veci a zákonu. Okresný súd správne zistil, že odsúdený [REDAKOVANÉ] dňa 30. apríla 2013, 11. mája 2013 a napokon aj dňa 16. júna 2013, teda počas plynutia skúšobnej doby spáchal tri priestupky v cestnej premávke, spočívajúce vždy v prekročení maximálnej povolenej rýchlosti, za ktoré bol právoplatne postihnutý, t. j. porušil povinnosti vyplývajúce mu ako vodičovi z právneho predpisu upravujúceho pravidlá cestnej premávky. Spáchané priestupky teda súvisia s činnosťou - vedením motorového vozidla - vykonávanie ktorej bolo odsúdenému opätovne umožnené len v dôsledku podmiennečného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá a svedčí o tom, že len čiastočné vykonanie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá neprinieslo u odsúdeného očakávaný pozitívny efekt a nevedlo k zvýšeniu jeho vodičskej disciplinovanosti. Dodržiavať zákony a predpisy sú povinní všetci účastníci cestnej premávky. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odsúdený [REDAKOVANÉ] vedel, že mu plynie skúšobná doba a napriek tomu sa predmetných priestupkov dopustil. Za situácie, že u odsúdeného bolo okresným súdom v predchádzajúcom konaní podmiennečne upustené od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel, ktorý mu bol uložený v súvislosti s výkonom činnosti vodiča, je potrebné pre konštatovanie o osvedčení, ktorého sa odsúdený sťažnosťou domáha, od neho dôvodne očakávať, že bude viesť riadny život a najmä bez výnimiek dodržiavať povinnosti vodiča. Hoci odsúdený dostal od súdu vo forme podmiennečného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti možnosť preukázať, že dokáže byť disciplinovaným vodičom, že dokáže rešpektovať pravidlá cestnej premávky, ako aj plniť si zákonné povinnosti, vyplývajúce mu ako vodičovi z príslušného právneho predpisu, ignoroval túto možnosť a šancu a v skúšobnej dobe sa dopustil troch priestupkov na úseku cestnej premávky a je teda vodičom nedisciplinovaným so sklonom k páchaniu priestupkov práve na úseku dopravy. Za takejto situácie bolo potrebné vysloviť záver, že odsúdený [REDAKOVANÉ] nevedol v skúšobnej dobe podmiennečného upustenia od výkonu zvyšku trestu

zákazu činnosti riadny život, a teda okresný súd rozhodol správne o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti a o tom, že zvyšok trestu zákazu činnosti vo výmere 8 mesiacov a 23 dní vykoná.“.

Sťažovateľ v podstatnom namieta protizákonné a svojím obsahom svojvoľné rozhodnutie krajského súdu, ktorý o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu nerozhodol v lehote 1 roka od uplynutia skúšobnej doby podmiennečného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti, čím malo dôjsť k porušeniu práv zaručených čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 152 ods. 4, čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2.1 K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 50 ods. 3 ústavy

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Článok 47 ods. 2 ústavy zaručuje právo na právnu pomoc v kvalifikovanej forme, t. j. prostredníctvom osoby s právnickým vzdelaním v každom konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánom verejnej správy. Právo na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy zodpovedá povinnosti štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy vytvoriť podmienky pre dostupnosť právnej pomoci, a to v rozsahu konania pred príslušným orgánom (m. m. I. ÚS 58/01, III. ÚS 146/04).

Účelom práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy je zase poskytnúť obvinenému možnosť, aby sa bránil proti obvineniu, že spáchal trestný čin (II. ÚS 8/96). Kto je obvinený z trestného činu, má právo obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastnej voľby alebo s pomocou ustanoveného obhajcu. Ide o rovnocenné uplatnenie práva na obhajobu, preto nemožno považovať právo na obhajobu za porušené v prípade, že ho za obvineného uplatňoval obhajca, ktorého si sám zvolil [Pakelli, séria A, č. 64, Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)], alebo ustanovený obhajca (v prípade, že obvinený v danom štádiu trestného konania vôbec nemá zvoleného obhajcu, ktorý sa môže preukázať jeho splnomocnením). Počas trvania dôvodov nutnej obhajoby ustanovený obhajca predstavuje rovnocennú záruku možnosti účinnej ochrany základného práva obvineného na obhajobu prostredníctvom opravného prostriedku (m. m. II. ÚS 218/00).

Podstata ústavnej zásady rovnosti účastníkov zaručenej čl. 47 ods. 3 ústavy spočíva v tom, že všetci účastníci konania pred orgánmi verejnej moci majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok, bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov je navrhovateľom a ktorý je odporcom (m. m. IV. ÚS 109/05).

Z uvedených ustálených právnych názorov vyplýva, že argumentácia sťažovateľa sa žiadnym spôsobom nedotýka obsahu označených práv zaručených čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, resp. čl. 50 ods. 3 ústavy. V danom prípade totiž konanie, v ktorom bolo vyslovené, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieneného upustenia od potrestania neosvedčil, na základe čoho u neho okresný súd nariadil výkon zvyšku trestu zákazu činnosti, nie je konaním, v ktorom musel byť sťažovateľovi povinne ustanovený obhajca v zmysle § 38 ods. 1 Trestného poriadku, a ani sťažovateľ upieranie svojho práva nechať sa v konaní zastupovať, resp. ustanoviť si obhajcu, žiadnym relevantným spôsobom nenamietal. Zo sťažovateľom opísaných okolností prípadu ani nevyplýva jeho nerovnaké postavenie v konaní pred súdom v porovnaní s inými účastníkmi konania. So zreteľom na uvedené ústavný súd nevidí žiadnu súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu, prípadne postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal a tvrdeným porušením čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 50

ods. 3 ústavy, pretože k namietanému porušeniu nielen vôbec nedošlo, ale tvrdené porušenie ani nemá žiadny reálny základ v obsahu sťažnosti alebo aj jej prílohách.

2.2 K namietanému porušeniu práva zaručeného čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Obsahom čl. 48 ods. 2 ústavy sú dve relatívne samostatné práva (súčasti), a to právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v prítomnosti účastníka a právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Formulácia uvedeného odseku naznačuje, že tieto práva nie sú navzájom nevyhnutne previazané – právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v prítomnosti účastníka zaručuje uvedené ustanovenie i v takých veciach, kde nedochádza k žiadnemu dokazovaniu, a naopak, právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom má účastník aj tam, kde sa formálne pojednávanie nevykonáva. Preto treba i čl. 48 ods. 2 ústavy vykladať tak, že právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom je nezávislé od práva na konanie (verejného) pojednávania.

Aj v súvislosti s uvedeným ustanovením ústavy možno v časti, v ktorej zaručuje právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, uviesť, že toto tvrdené porušenie nemá žiaden základ v obsahu (resp. odôvodnení) sťažnosti, ako aj jej prílohách. Sťažovateľ totiž v sťažnosti netvrdil, že by v konaní nemal možnosť sa vyjadrovať, a nenamietal ani žiadne iné porušenia zásady kontradiktórnosti konania, ale namietal nezákonnosť a svojvoľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu. Takéto vady súdnych rozhodnutí (svojvoľná aplikácia relevantných právnych predpisov) prioritne zasahujú do obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, a nie však do sťažovateľom označeného práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, ktoré vyplýva z čl. 48 ods. 2 ústavy a ktoré je vo svojej podstate len jednou z procesných záruk súdneho konania, porušenie ktorého sťažovateľom použité argumenty v skutočnosti nesignalizujú.

Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že napadnutým postupom krajského súdu došlo k porušeniu druhej obsahovej časti čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05), v zmysle ktorej sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza právoplatným rozhodnutím vo veci.

V danom prípade konanie krajského súdu vedené pod sp. zn. 2 Tos 25/2015 skončilo vydaním uznesenia zo 16. februára 2016, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 26. februára 2016, teda ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu. Uvedené vylučuje možnosť porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy v časti vzťahujúcej sa na právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, na základe čoho považuje ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

K sťažovateľom uvádzanému čl. 152 ods. 4 ústavy napokon ústavný súd poznamenáva, že uvedený článok neobsahuje konkrétne základné právo a slobodu, ale generálny interpretačný princíp, ktorý sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať. (m. m. napr. IV. ÚS 119/07, III. ÚS 66/2012). Za týchto okolností prichádza v konaní o ústavných sťažnostiach do úvahy vyslovenie porušenia tých ustanovení ústavy, ktoré majú charakter ústavného princípu len v spojení s vyslovením porušenia konkrétneho základného práva. Neprichádza však do úvahy, aby ústavný súd vyhovel sťažnosti bez toho, aby vyslovil porušenie konkrétneho základného práva (m. m. II. ÚS 5/2016). Preto aj v tejto časti považoval ústavný súd za potrebné sťažnosť odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2.3 K namietanému porušeniu práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Obsahom práva zaručeného uvedeným článkom dohovoru je, aby bola jeho vec prerokovaná spravodlivo (teda nie arbitrárne), a tiež, aby bola prerokovaná v primeranej lehote, t. j. bez zbytočných prieťahov. Podľa ustálenej judikatúry ESĽP pokiaľ ide o konanie a rozhodovanie súdov o výkone rozhodnutí v trestných veciach, je právo zaručené označeným článkom neaplikovateľné, pretože podľa ESĽP tu už nejde o rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia (napríklad rozsudok Enea proti Taliansku č. 74912/01 zo 17. 9. 2009). Z práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je tak nutné vyselektovať rozhodnutia v trestnom konaní, ktoré priamo nesúvisia s rozhodovaním o vine a treste. Medzi ne možno zaradiť rozhodnutia, ktoré nasledovali po právoplatnosti rozhodnutí o vine a treste, kde možno zaradiť hlavne konania o výkone trestu [bližšie pozri Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání, Praha : C. H. Beck, 2012, 604 s., prípadne Svák, J. Ochrana ľudských práv (z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práv). II. rozšírené vydanie, Bratislava : Poradca podnikateľa spol. s r. o., 2006, 436 s.].

Vzhľadom na to, že predmet súdnej ochrany vychádzajúci z čl. 6 ods. 1 dohovoru sa vo vzťahu k trestným veciam obmedzuje len na preskúmanie oprávnenosti trestného obvinenia, čo nebolo predmetom napadnutého konania (vo svojej podstate sa toto konanie týkalo iba otázky, či uložený a dosiaľ nevykonaný zvyšok trestu bude sťažovateľ napokon povinný vykonať), ústavný súd konštatuje absenciu priamej príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom označeným uznesením, resp. konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, a obsahom označeného práva na súdnu ochranu, na základe čoho vyhodnotil sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Na základe uvedeného ústavný súd vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu a konaniu, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, dospel k záveru o celkovej zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, na základe čoho ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

S prihliadnutím na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2016